

at forhale Tidspunktet for selve Sammenbrudet. Var man den Gang gaaet til en virkelig effektiv og omfattende Importregulering, der havde holdt Prisfaldet ude, havde det været det stærkest virkende Middel til at forhale Tidspunktet for Sammenbrudet. Der er aldeles ingen Tvivl om, at Undladelsen heraf var det, der bestemte Sammenbrudets Dag og Time. Nu kan man maaske indvende herimod: Ja, men Prisfaldet kunde jo godt være kommet til os, selv om vi var gaaet til en stærk Importregulering paa det Tidspunkt. Nej, ganske sikkert ikke. Der er jo ingen af os, der op-giver at tage en Fortjeneste, som der er Mulighed for at opnaa, ingen af os, enten det nu er en Arbejdsmand eller en Landmand eller en Forretningsmand, der sælger nogen Vare til en lavere Pris end den, det er muligt at opnaa. Vi fastholder alle sammen den højeste Pris, det overhovedet er muligt at opnaa; i den Henseende er vi alle lige, den ene har ikke noget at lade den anden høre. Men vi ønskede jo alligevel alle sammen i 1920, at Prisfaldet skulde komme. Alle Partier ansaa det den Gang for en Samfundsulykke, at Prisstigningen var blevet saa stærk, som den var, og det blev ogsaa ved de to første Valg i 1920 brugt som et Angrebsvaaben mod Venstre, at Regeringen den Gang ikke gjorde noget for at hindre den fortsatte Prisstigning. Der er ingen Tvivl om, at alle Parter var interesseret i, at Prisfaldet vilde komme, kun Landmandsbanken var ikke interesseret i det. Og hvis man havde opfyldt Landmandsbankens Ønske og støttet dens Spekulation i Marts 1920, saa var Resultatet ganske sikkert blevet det, at Prisfaldet var blevet holdt ude. Konjunkturomslaget var ikke kommet til os paa et saa tidligt Tidspunkt, som det kom, og Landmandsbankens økonomiske Sammenbrud var ikke kommet paa et saa tidligt Tidspunkt, som det kom. Derom er der slet ingen Tvivl. Ogsaa naar vi ser paa det Forhold, vedkender jeg mig fuldt ud, at det var godt, vi den Gang fra Venstres Side modsatte os denne Importregulering, det viser sig nu, at det var rigtigt, at vi gik imod den. Den havde til Udspring, til Aarsag ikke Samfundsinteresser, men selve Højfinansens Interesser.

Dernæst skal jeg nævne endnu et Punkt i Kommissionsberetningen — det findes Side 316 —, hvor Kommissionen udtaler noget, som den højtærede Formand maaske tillader mig at citere ordret. Der staar: „De to Direktører, Glückstadt og Ringberg, har Hovedansvaret for den Kredit- og Financierings-Politik, der blev Aar-

sag til Sammenbrudet; navnlig har den Kredit, der er ydet til en Række Selskaber, i meget høj Grad været paavirket af den Omstændighed, at Direktørerne havde Sæde i de paagældende Selskabers Bestyrelse“. Ja, der er ingen som helst Tvivl om, at her har Kommissionen afgørende Ret; en af Hovedaarsagerne til, at Ulykken blev saa omfattende, som den blev, er, at de to Direktører havde Sæde omkring i Bestyrelserne for de Selskaber, som Banken selv financerede.

Og naar man saa ogsaa i denne Forbindelse vil rejse det Spørgsmaal: Er der noget politisk Parti, som har større Ansvar end de øvrige Partier? — saa tror jeg, man maa sige rent ud: Ja; det er der, paa dette bestemte Punkt er der et politisk Parti, der har et større Ansvar end de øvrige. I 1914—15 blev der af den daværende Handelsminister Hassing Jørgensen her i Tinget fremsat Forslag til en Banklov. Ved anden Behandling af dette Lovforslag blev der af et stort Flertal i Folketinget indsat en Bestemmelse angaaende Bankdirektørers Ret til at indtræde i Aktieselskabers Bestyrelse. Der blev nemlig gennemført et Ændringsforslag til Lovforslagets § 5, der udtrykkelig sagde: „Stillingen som Medlem af Bankraadet og Medlem af Direktionen i en Bank kan ikke forenes med Stillingen som Bestyrelsesmedlem i noget Aktieselskab, som vedkommende Bank financerer“. Denne Bestemmelse blev indsat i Lovforslaget af Folketingets Flertal, men saa gik det mærkelig nok saaledes, at da de Radikales Handelsminister gik med Lovforslaget op til Landstinget og skulde forelægge det der, udtalte han med Hensyn til dette Punkt — det staar i Landstings-tidende for 1914—15 Sp. 1083: „En Bestemmelse af den Rækkevide, som denne har, mener jeg ikke, det er forsvarligt at gennemføre“. Endskønt Folketingets Flertal havde indsat den Bestemmelse, at der maa ikke finde nogen Sammenblanding Sted af Ledelsen af en Bank og Ledelsen af de Aktieselskaber, som denne Bank financerer, gaar den radikale Regerings Handelsminister op til Landstinget og siger: En saadan Bestemmelse maa jeg bestemt fraraade at gennemføre. Landstinget naaede saa ikke at blive færdigt med Lovforslaget i den paagældende Samling, men det ser heller ikke ud til, det havde noget Hastværk for den Regering, der ønskede at gennemføre Lovforslaget, for den lod ganske rolig Lovforslaget ligge lige til Samlingen 1918—19. Da blev Lovforslaget om Banker igen fremsat af den radikale Regering,